

Τοποθέτηση της ΑΣΓΜΕ στο συνέδριο της ΔΟΕ για τη 2χρονη δημόσια και δωρεάν προσχολική αγωγή, 22-23/5.

Ξεκινώντας την τοποθέτηση μας, ευθύς εξαρχής, θέλουμε να τονίσουμε ότι η θέση που πρέπει να έχει το γονεϊκό κίνημα για την προσχολική αγωγή και εκπαίδευση είναι ανάγκη να συγχρονίζεται με τις ίδιες τις ανάγκες των παιδιών αυτής της ηλικίας και να μην κάνουμε πίσω από αυτό. Δηλαδή, να μην παρακολουθούμε παθητικά μια διαμορφωμένη πραγματικότητα και καθημερινότητα των παιδιών μας αλλά να προσπαθούμε, να αγωνιζόμαστε διαρκώς, για να τη βελτιώνουμε ώστε να απολαμβάνουν αυτό που είναι κρίσιμο για την ανάπτυξη τους και την συνολική εξέλιξή τους αλλά και αυτό που είναι σύγχρονο, με βάση τις επιστημονικές επιταγές.

Χωρίς να είμαστε ειδικοί, ούτε να μπορούμε να τεκμηριώσουμε επιστημονικά τη σημασία αυτής της ηλικίας για την ανάπτυξη τους, μπορούμε, όμως να περιγράψουμε, με γλαφυρό τρόπο, το θαύμα που εκτυλίσσεται μπροστά μας. Ανατρέφουμε και διαπαιδαγωγούμε τα παιδιά μας, παιδιά προσχολικής ηλικίας, και κάθε μέρα που περνά, βλέπουμε μπροστά μας ένα διαφορετικό παιδί. Αυτό που γνωρίζαμε χθες για το παιδί μας την επόμενη στιγμή είναι παρελθόν και νέες κατακτήσεις, νέα βήματα δικά του προβάλλουν μπροστά μας.

Αυτή η κίνηση προς τα μπρος, αυτή η, αντικειμενικά, ταχύτατη εξέλιξη, μας δημιουργεί την πεποίθηση ότι όσο πιο ολοκληρωμένα, ολόπλευρα και επιστημονικά παρέμβεις τόσο καλύτερα αποτελέσματα μπορείς να έχεις. Σίγουρα, το ένστικτο μας, η αγάπη μας για τα παιδιά μας είναι ο βασικός παράγοντας και βασική προϋπόθεση για την υγιή ανάπτυξή τους, το σίγουρο, όμως, είναι ότι αυτό από μόνο του δεν φτάνει.

Συναισθανόμαστε το μέγεθος της ευθύνης που μας αναλογεί, και σίγουρα δεν μεταθέτουμε τις ευθύνες προς το κράτος, τους επιστήμονες, τις παιδαγωγούς, εν γένει την κοινωνία. Όμως, δεν πρόκειται να παραιτηθούμε από τον αγώνα να βελτιώνουμε διαρκώς αυτό που προσφέρεται στα παιδιά μας, καθώς είναι αναφαίρετο δικαίωμά τους να μεγαλώνουν προσφέροντάς τους καθετί σύγχρονο. Και εδώ, λοιπόν, με απαίτηση, προσδιορίζοντάς σαν δικαίωμα, την τουλάχιστον δίχρονη δημόσια και δωρεάν προσχολικής αγωγή, η ευθύνη βαραίνει το κράτος, την εκάστοτε κυβέρνηση, τον πολιτικό σχεδιασμό για να εξασφαλιστούν όλες οι υλικές προϋποθέσεις για να καλυφθούν οι ανάγκες των παιδιών μας.

Δυστυχώς, η κρατική μέριμνα για όλο το φάσμα της προσχολικής ηλικίας, από τη στιγμή που το παιδί γεννιέται μέχρι και την είσοδό του στο σχολείο είναι πολύ πίσω από τις υπάρχουσες ανάγκες. Έτσι, η αγωνία για τα παιδιά μας να είναι μια μόνιμη κατάσταση. Που θα πάω το βρέφος, τη στιγμή που οι βρεφικοί σταθμοί είναι ελάχιστοι, να φωνάξω την γιαγιά από το χωριό, εφόσον είναι στην σύνταξη, να μου το κρατάει; Μεγαλώνοντας το παιδί, θα είμαι ο τυχερός voucheraτίας, να μπω στο πρόγραμμα το ευρωπαϊκό που κάθε χρόνο μας ανακυκλώνει, γιγαντώνοντας την αγωνία μας, καθιστώντας απαγορευτικό τον οποιοδήποτε οικογενειακό προγραμματισμό. Και γι' αυτούς που δεν είναι στο πρόγραμμα εφόσον περισσέψει θέση στους δημόσιους παιδικούς σταθμούς εγγράφουν το παιδί τους δίνοντας το ανάλογο αντίτιμο. **Όλα αυτά εκτυλίσσονται την στιγμή που τα ίδια τα νούμερα αποτυπώνουν τον αποκλεισμό χιλιάδων παιδιών από το αυτόνομο δικαίωμα και την ανάγκη να εντάσσονται από νωρίς σε δομές Προσχολικής Αγωγής.** Θέλοντας να το δούμε συνολικά για τα παιδιά αυτής της ηλικίας, με βάση τις στατιστικές μετρήσεις της ΕΕ, σε έκθεση που δημοσίευσε, μόλις το 15-20% των παιδιών κάτω των τριών χρόνων πηγαίνει σε κάποια προσχολική δομή. Από τα τρία χρόνια το ποσοστό αυξάνεται, αλλά αγγίζει την καθολικότητα μόνο στο τελευταίο έτος της νηπιακής

ηλικίας που και πάλι υπάρχουν παιδιά που μένουν απέξω. Ακόμα και για τα προνήπια, ένα σημαντικό ποσοστό, περίπου 25%, δε φοιτά ούτε σε νηπιαγωγείο ούτε σε παιδικό σταθμό. Και τα ποσοστά αυτά αφορούν για το σύνολο των δομών, δημόσιων και ιδιωτικών.

Οι παιδαγωγοί και το προσωπικό στους παιδικούς σταθμούς, παλεύουν, στο μέτρο που τους το επιτρέπουν οι συνθήκες, να προσφέρουν το καλύτερο στα παιδιά, όμως είναι και αυτοί αναλώσιμοι, οι μόνιμοι εργαζόμενοι, στους παιδικούς σταθμούς, τείνουν να γίνουν είδος προς εξαφάνιση. Αυτή η συνθήκη, η αλλαγή των προσώπων δημιουργεί αίσθημα προσωρινότητας, και ανασφάλειας στα παιδιά μας που το πρώτο που χρειάζεται να νιώσουν σε αυτούς τους χώρους προσχολικής αγωγής είναι η φροντίδα, η αγάπη και αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για να επιτελεσθεί η παιδαγωγική πράξη.

Για να έρθουμε, τώρα, στο καθεαυτό θέμα του συνεδρίου με τίτλο “ 2χρονο δημόσιο και υποχρεωτικό νηπιαγωγείο, στο δρόμο των κοινωνικών αναγκών και των οραμάτων μας”, θα θέλαμε, να είχε συμπεριληφθεί και το ΔΩΡΕΑΝ γιατί ως γονείς, κάθε Σεπτέμβρη, έχουμε βαρεθεί, πριν από την έναρξη κάθε σχολικού έτους, να ανοίγουμε πρώτα το πορτοφόλι μας για να δούμε τι μπορούμε να προσφέρουμε στα παιδιά μας. Γιατί η συνταγματική αναγνώριση και κατοχύρωση της παροχής δωρεάν παιδείας, μόνο γέλια μπορεί να μας προκαλέσει. Λυπούμαστε, σε μια κοινωνία που όλα κοστολογούνται, το βάρος του πορτοφολιού μας να καθορίζει σε μεγάλο βαθμό, την ποιότητα και την ποσότητα αυτών που μπορούμε να προσφέρουμε στα παιδιά μας. Σε όλο το φάσμα από την στιγμή που θα γεννηθεί το παιδί μας καλούμαστε, με δικής μας ευθύνη, σε μεγάλο βαθμό, να καλύπτουμε βεβαιωμένες ανάγκες των παιδιών μας. Έτσι, ακόμα σε επίπεδο τίτλων καλό είναι να μην παραιτούμαστε από τα αυτονόητα και στοιχειώδη δικαιώματά μας.

Φέτος, γίναμε θεατές μιας κωμικοτραγικής νομοθετικής κίνησης της κυβέρνησης, αυτή της θεσμοθέτησης της 2χρονης υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής. Η κυβέρνηση πανηγύρισε ότι επιτέλους ικανοποίησε και υλοποίησε ένα πάγιο αίτημα της κοινωνίας και μαζί με όλη την προπαγάνδα περί εξόδου από τα μνημόνια προσπάθησε να μας πείσει ότι ο φετινός Σεπτέμβριος θα είναι καλύτερος για τα παιδιά προνηπιακής ηλικίας. Στο μόνο που μπορούμε να συμφωνήσουμε είναι ότι, όντως, αποτελεί πάγιο, και διαχρονικό αίτημα η τουλάχιστον 2χρονη κατοχύρωση της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης αποτελώντας αίτημα του γονεϊκού κινήματος και των οργανώσεών του. Όμως η ουσιαστική και όχι μόνο στα χαρτιά, και αυτό μερικώς μόνο για 184 Δήμους, προϋποθέτει την γενναία αύξηση των κονδυλίων, την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού, την ίδρυση νέων νηπιαγωγείων, αλλά και όλων των άλλων παιδαγωγικών προϋποθέσεων όπως είναι η σίτιση, η ξεκούραση των παιδιών μας.

Δυστυχώς, γίναμε θεατές, αυτή την περίοδο των εγγραφών στα νηπιαγωγεία με τους γονιούς να μην ξέρουν εάν θα πάει στο νηπιαγωγείο της γειτονιάς ή θα πρέπει να μεταναστεύσει στην άκρη του Δήμου. Οι προϋποθέσεις και ανώτατο όριο των παιδιών, για να λειτουργήσει είναι το 25. Με μια έωλη θεσμοθέτηση της υποχρεωτικότητας, χωρίς να παίρνονται τα αναγκαία μέτρα, ουσιαστικά σπρώχνει το μπαλάκι σε μας, τους γονιούς να διαχειριστούμε το αδιέξοδο, που οι ίδιοι δημιούργησαν με τις πολιτικές τους επιλογές. Και αναρωτιόμαστε, εάν στο δήμο που υλοποιείται η δίχρονη δεν επαρκούν οι δομές, θα μας στείλουν πελάτες στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία; Πώς σκοπεύει να το λύσει το Υπουργείο, αφού δεν δεσμεύτηκε για τη δημιουργία νέων δομών;

Ταυτόχρονα, μέσα σε αυτές τις συνθήκες τα τμήματα είναι πολυάριθμα, σε όλο το φάσμα της προσχολικής ηλικίας. Σε ηλικίες μάλιστα που η κοινωνικοποίηση, η ομαλή προσαρμογή, η κατάλληλη παιδαγωγική παρέμβαση προϋποθέτει τα ολιγάριθμα τμήματα για να μπορέσει η παιδαγωγός να αφουγκραστεί τις ατομικές ανάγκες, τη δυναμική που συνθέτει η ομάδα, και να μπορέσει να υλοποιήσει το γενικό σχεδιασμό.

Επιπλέον, το παιδαγωγικό έργο έχει δυσχεράνει καθώς, πλέον, έχουν πολλαπλασιαστεί οι περιπτώσεις των παιδιών που χρήζουν ειδικής παιδαγωγικής στήριξης. Οι δομές πρώιμης διάγνωσης και παρέμβασης είναι σχεδόν ανύπαρκτες, με βάση το μέγεθος του μαθητικού πληθυσμού. Από την άλλη τα ΚΕΔΔΥ αδυνατούν, λόγω υποστελέχωσης να ανταποκριθούν στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες με αποτέλεσμα η αναμονή να είναι μεγάλη. Μάλιστα, με βάση τις τελευταίες εξελίξεις και το νομοσχέδιο που κατέθεσε το υπουργείο παιδείας για τις Νέες Δομές πάει ακόμα παραπέρα η υποβάθμιση της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, με την κατάργηση των ΚΕΔΔΥ, που σημαίνει η διαδικασία για τον εντοπισμό και την σύνταξη γνωμάτευσης θα πέφτει αποκλειστικά στις πλάτες, πάλι, της οικογένειας.

Βέβαια, δεν υπερασπιζόμαστε την υπάρχουσα κατάσταση καθώς ακόμα και όταν βγει κάποια γνωμάτευση είναι ελάχιστες οι δομές της ειδικής εκπαίδευσης, όπως τα ειδικά νηπιαγωγεία, τα τμήματα ένταξης, για να ενταχθούν τα παιδιά κ.τ.λ. Ενώ η παράλληλη στήριξη φτάνει στα νηπιαγωγεία με μεγάλη καθυστέρηση και δεν καλύπτονται ούτε οι μισές από τις «βεβαιωμένες» ανάγκες. Το ανησυχητικό είναι, ότι στην υποβαθμισμένη εικόνα της ειδικής στήριξης, εμείς οι γονείς για μια ακόμα φορά, καλούμαστε, με πλάγιο ή άμεσο τρόπο να προσλάβουμε ειδικό βοηθό προκειμένου το παιδί μας να μπορεί να σταθεί μέσα στην τάξη. Όμως, χρειάζεται από τις ίδιες τις ανάγκες επέκταση, αναβάθμιση των δομών της ειδικής και όχι κατάργησή τους.

Αγωνιούμε, με αυτή την κατάσταση, γιατί είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο ότι όσο πιο πρώιμα, έγκαιρα και επιστημονικά γίνει η «ειδική» παρέμβαση τόσο καλύτερα είναι και τα αποτελέσματα για το κάθε παιδί. Καθημερινά, λοιπόν αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο, μη τυπικά αναπτυσσόμενα παιδιά, να καταδικάζονται, και να οδηγούνται στο περιθώριο εφόσον δεν έχουν και την κατάλληλη στήριξη. Και το τραγικό είναι ότι η επιστήμη έχει δώσει απαντήσεις, το μορφωμένο δυναμικό των επιστημόνων υπάρχει, τα τεχνικά υποστηρίγματα για κινητικές ή άλλου είδους αναπηρίες έχουν εξελιχθεί αλλά δυστυχώς η απόκτηση τους είναι πολυτέλεια για την συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών. Είναι προνόμιο των λίγων που μπορούν να ανταποκριθούν στο κόστος τους. Και αυτό είναι αποτέλεσμα μιας οικονομίας που δεν αντέχει τις ανάγκες μας και τις θεωρεί κόστος.

Δίπλα σε όλα αυτά είναι σημαντικά αισθητή η υποβάθμιση σε λειτουργίες πολύ σημαντικές που αφορούν την ίδια την παιδαγωγική παρέμβαση και τον σχεδιασμό της, όπως η σίτιση και ο ύπνος των παιδιών. Δεν νομίζω ότι η καθημερινή εικόνα μας με τα ταπεράκια υπο μάλης να θυμίζει σύγχρονη εικόνα της προσχολικής αγωγής. Κατανοούμε ότι η σίτιση είναι αναγκαία λειτουργία για την ισόρροπη ανάπτυξη του παιδιού, ώστε να μην στερείται όλων των αναγκών για την σωματική του ανάπτυξη όμως ακόμα και οι κατάλληλοι χώροι σίτισης δημιουργούν το παιδαγωγικό πλαίσιο ώστε και αυτή η ώρα να αφήνει παιδαγωγικά οφέλη στο παιδί. Ούτε μας ικανοποιεί, την ώρα που η ανάπαυση των παιδιών συμβάλει στην ισόρροπη ανάπτυξη τους, τα ηρεμεί να βρίσκονται πρόχειρες λύσεις στο πάτωμα, με ράντζα εκστρατείας. Ούτε αυτή η εικόνα συνάδει με την εικόνα μιας σύγχρονης παιδαγωγικής δομής.

Επιπλέον, οι αύλειοι χώροι δεν ανταποκρίνονται στις σωματικές αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών. Για παράδειγμα πόσα νηπιαγωγεία έχουν μεγάλους αύλειους χώρους, με όργανα παιχνιδιού (ισορροπίας, ενδυνάμωσης, σκαρφαλώματος, κ.τ.λ.); Κανένα ίσως; Πόσα έχουν τη δυνατότητα να φτιάξουν τον κήπο τους βάζοντας κηπευτικά, λουλούδια και να τα φροντίζουν τα παιδιά; Και αυτές οι λειτουργίες δεν είναι δευτερεύουσες, καθώς η ισόρροπη σωματική ανάπτυξη επηρεάζει όλες τους υπόλοιπους τομείς συναισθηματικό, νοητικό κ.τ.λ.

Η κατάσταση της Προσχολικής Αγωγής στην Ε.Ε. – καθρέπτης της ταξικότητας του ζητήματος

Είναι ελληνικό φαινόμενο, κακής διαχείρισης και άστοχου σχεδιασμού, αυτή η εικόνα της Προσχολικής Αγωγής; Μάλλον όχι.

Αυτό μπορούν να μας το επιβεβαιώσουν **τα ίδια τα στοιχεία που δίνει η έκθεση του Δικτύου Ευρυδίκη του 2013 για την Προσχολική Αγωγή σε επίπεδο ΕΕ των 28. Η βαρβαρότητα σε όλο της το μεγαλείο!** Έτσι, σύμφωνα με τα δικά τους στοιχεία, από τα 32.000.000 παιδιά προσχολικής ηλικίας (0 – 6 ετών) το 25%, δηλαδή το 1 στα 4, ζουν στο όριο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Μάλιστα, για την Ελλάδα, την Κροατία, την Ιταλία, την Ουγγαρία και την Αγγλία το ποσοστό ξεπερνά το 30%. Το 11,2% των οικογενειών, με παιδιά σε αυτή την ηλικία, δεν έχει ούτε έναν εργαζόμενο.

Για την κατάσταση στην Προσχολική Αγωγή να πούμε κατ' αρχάς ότι **μόνο σε 5 από τις 28 χώρες αναγνωρίζεται το δικαίωμα να εγγραφούν σε κάποιο Κέντρο Προσχολικής Αγωγής, από τη μικρή τους ηλικία, όμως δεν παρέχεται δωρεάν και οι γονείς πληρώνουν μέχρι και την υποχρεωτική εκπαίδευση.** Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες αναγνωρίζεται ως υποχρεωτικό το ένα έτος, πριν από την είσοδό τους στο σχολείο και συνήθως αυτό το έτος παρέχεται και δωρεάν. Το ποσοστό συμμετοχής των παιδιών κάτω των τριών χρόνων, με βάση το μέσο όρο, είναι στο 15%, μετά τα τρία χρόνια φτάνει το 70%, ανεβαίνει τα δύο τελευταία χρόνια και προσεγγίζει την καθολικότητα στο τελευταίο έτος. Φυσικά, ακόμα και σε αυτά τα χαμηλά ποσοστά συνυπάρχει ο ιδιωτικός τομέας με το δημόσιο. Μάλιστα για τις ηλικίες κάτω των τριών χρόνων, κυριαρχεί ο ιδιωτικός τομέας, όπως είναι στην Αγγλία και την Ιρλανδία. Σύμφωνα, πάντως με τα στοιχεία της EUROSTAT, συνολικά στο μέσο όρο, οι γονείς πληρώνουν το 14.4% του κόστους της παρεχόμενης Προσχολικής Αγωγής, για όλες τις ηλικίες. Στη Δανία το ποσοστό αγγίζει το 25% και σε Γερμανία, Ισπανία, Κύπρο, Αυστρία, Πολωνία, Σλοβενία, και Ισλανδία είναι πάνω από το 20% των λειτουργικών εξόδων.

Είναι στοιχεία που επιβεβαιώνουν την ταξικότητα αυτής της πολιτικής, την ενιαία στρατηγική τους στόχευση, παρά τις διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στα εθνικά συστήματα. Αυτή η ταξικότητα αφορά τον αποκλεισμό εκατομμυρίων παιδιών από την Προσχολική Αγωγή, είτε επειδή το δίκτυο των δημόσιων δομών είναι περιορισμένο είτε επειδή ο γιγαντωμένος ιδιωτικός τομέας είναι απαγορευτικός και πολυδάπανος για ένα μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων, των λαϊκών οικογενειών.

Από την άλλη, **η αγωνία της ΕΕ για την επέκταση της Προσχολικής Αγωγής αφορά σε δύο επίπεδα.** Πρώτα απ' όλα αφορά την αποδέσμευση της γυναίκας – μητέρας από την ευθύνη του μεγαλώματος των παιδιών και την ένταξή της στην παραγωγή, για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εκμετάλλευσή της. Και από την άλλη τους ενδιαφέρει η όσο το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία του εργατικού δυναμικού, από την προσχολική ηλικία ακόμα. Εκτιμάνε και οι ίδιοι ότι όσο πιο νωρίς ξεκινάει η εκμάθηση δεξιοτήτων, ο εγγραμματισμός, τόσο καλύτερα θα είναι τα αποτελέσματα για τους δικούς τους στόχους φυσικά.

Ως ΑΣΓΜΕ παλεύουμε για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων γι' αυτό που πραγματικά έχουν ανάγκη τα παιδιά μας.

Ουσιαστική υλοποίηση της δίχρονης υποχρεωτικής Προσχολικής Αγωγής καθολικά για όλα τα παιδιά προνηπιακής ηλικίας, χωρίς εξαιρέσεις. Υλοποίηση, όμως, όχι εκεί που το λύνει η ζωή και η υπογεννητικότητα, αλλά το κράτος. Έτσι, γενναία αύξηση της χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό για να καλυφθούν οι ανάγκες σε νηπιαγωγεία και προσωπικό.

Υπερασπιζόμαστε το νηπιαγωγείο που στο περιεχόμενο του θα δίνει, με ουσιαστικό τρόπο τα εφόδια στα παιδιά μας για να μεταβούν στην επόμενη σχολική βαθμίδα προετοιμασμένα, ώριμα, με δίψα για τη μόρφωση. Όλη η διαπαιδαγωγική διαδικασία θέλουμε να προσφέρει χαρά στα παιδιά μας, να τα βλέπουμε, κάθε μέρα, με την επιστημονική παρέμβαση των παιδαγωγών, να στεριώνουν τα βήματά τους στη ζωή. Να γίνονται πιο σίγουρα, και να νιώθουν ότι ο κόσμος έξω από το προστατευτικό κουκούλι της οικογένειας είναι συναρπαστικός, και μπορούν και πρέπει να τον ανακαλύψουν.

Για μας η βασική αποστολή του νηπιαγωγείου είναι η επιστημονικά τεκμηριωμένη η διαπαιδαγώγηση, που βασίζεται και προεκτείνει τη δουλειά που κάνουμε στο σπίτι και την οικογένεια. Μια διαπαιδαγώγηση, που ενισχύει την αυτενέργεια, την έκφραση τους, γιατί θέλουμε να αποκτήσουν από τη μικρή τους ηλικία και όσο μπορούν το κριτήριο να αντιλαμβάνονται το γύρω κόσμο. Να μπορούν να αναπτύσσουν κοινωνικές σχέσεις, πέρα από τις προστατευτικές, στενά οικογενειακές.

Με αυτό το πνεύμα, έχοντας σαν κριτήριο τις ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας διεκδικούμε την ικανοποίηση αιτημάτων που αφορούν στην παραπέρα επέκταση της Προσχολικής Αγωγής, σε όλα τα επίπεδα, που αφορούν στο χρόνο, στις δομές και στην πρόσληψη προσωπικού, έχοντας όμως και βαθιά έγνοια και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης Προσχολικής Αγωγής και πώς δουλεύουμε με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Τέλος, κουβεντιάζοντας για την προσχολική αγωγή δεν μπορούμε να παραβλέψουμε τι προηγείται του νηπιαγωγείου. Διεκδικούμε, λοιπόν, αναβαθμισμένο παιδαγωγικό περιεχόμενο, την κάλυψη όλων των αναγκών σε παιδικούς σταθμούς, που πρέπει να είναι αποκλειστικά Δημόσιες, Δωρεάν για όλα τα παιδιά. Άλλωστε η αναβαθμισμένη δουλειά στους παιδικούς σταθμούς έχει σε κάθε περίπτωση τον αντίκτυπο στη δουλειά του νηπιαγωγείου.

Πλαίσιο άμεσων διεκδικήσεων και αιτημάτων

- **Ενιαία, αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν, δίχρονη, υποχρεωτική Προσχολική Αγωγή για όλα τα παιδιά. Όχι μόνο στα χαρτιά αλλά στην πράξη**
- **Γενναίο πρόγραμμα ίδρυσης και λειτουργίας νέων νηπιαγωγείων. Μαζικοί διορισμοί μόνιμων νηπιαγωγών, 15 παιδιά ανά τμήμα. Δύο νηπιαγωγοί στα τμήματα που σήμερα έχουν 25 παιδιά.**
- **Τμήματα ένταξης και ειδικά νηπιαγωγεία για όλα τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, που οι οικογένειες εξαναγκάζονται να τα κρατούν στο σπίτι ή πέφτουν θύματα των ΜΚΟ και της εκκλησίας. Η λειτουργία των ολοήμερων νηπιαγωγείων πρέπει να καλύπτει πρώτα και κύρια τις ανάγκες του παιδιού, με πλήρη σίτιση όλων των παιδιών στο σχολείο, με μαγειρεία και τραπεζαρία, με διασφάλιση χώρων ξεκούρασης, με βοηθητικό προσωπικό, με υγιεινή διαμονή.**
- **Πρόληψη υγείας, δωρεάν εμβολιασμοί για όλα τα παιδιά.**
- **Δημόσιοι, Δωρεάν παιδικοί σταθμοί για να καλύψουν όλες τις ανάγκες. Πρόσληψη του αναγκαίου μόνιμου προσωπικού, κάθε ειδικότητας. Γενναία κρατική χρηματοδότηση για την αναβάθμιση των παροχών.**